

ดอกบัว นานาพันธุ์

“บัว” เป็นไม้น้ำที่มีดอกสวยงามทั้งสีส้มและรูปร่าง นำมาปลูกประดับในบริเวณบ้าน หรือตัดดอกเพื่อนำมาบูชาพระ และประดับแจกัน ถ้ากล่าวถึงดอกบัว คนโบราณมักจะนึกถึงบัวหลวงและบัวสาย แต่ความจริงบัวที่ปลูกเป็นไม้น้ำดอก ไม้ประดับ ปัจจุบันมีหลายชนิด ได้แก่ บัวหลวง บัวผัน บัวสาย บัวฝรั่ง จงกลนี้ และบัวกระดัง เป็นต้น

โคโลลาด้า (Colorata)

เป็นบัวผันพันธุ์พื้นเมืองในทวีปแอฟริกา โดยมี ดร. เสริมลาภ วสุวัต นำมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2522 ก้านใบก้านดอกมีสีเขียว ไม่มีขน ใบค่อนข้างกลมไม่เป็นระเบียบ ดอกดกและทะยอยออก ดอกตูมค่อนข้างป้อม ดอกสีม่วงครามอ่อน กลีบเลี้ยงด้านนอกสีเขียว ด้านในสีครามอ่อนเช่นเดียวกับกลีบดอก เกสรตัวเมีย และก้านชูเกสรตัวผู้มีสีเหลือง ดอกมีกลิ่นหอมหวาน

บัวผัน (Cape water-lilly)

เป็นบัวพื้นเมืองซึ่งแยกได้หลายพันธุ์ แล้วตั้งชื่อตามแหล่งที่ค้นพบ ถิ่นกำเนิดอยู่ที่แอฟริกาใต้ มีดอกค่อนข้างดก ดอกตูมอยู่นานประมาณ 3 วัน ในช่วงเช้าถึงเย็น กลีบดอกและกลีบเลี้ยงมีโคนกว้าง ปลายเรียวแหลม กลีบเลี้ยงนอกสีเขียวมีเส้นสีน้ำตาล เกสรตัวเมียและก้านชูเกสรมีสีเหลือง ใบเป็นรูปไข่ ปลายใบมน หูใบเปิด ขอบใบจัก เส้นผ่าศูนย์กลาง 25-30 เซนติเมตร

สัตตบงกช (Roseum Plenum)

ดอกมีขนาดใหญ่ กลีบดอกซ้อนกันมาก ดอกตูมมีทรงแบน บัวหลวงลักษณะนี้เรียกว่า สัตตบงกช บัวหลวงแดง หรือบัวฉัตรแดง ดอกนำไปบูชาพระ ใบนำมาห่อของเช่นเดียวกับบัวหลวงปทุม กลีบชั้นในขาว มาเลเซียนำมาตำพอกแก้โรคซิฟิลิส ชาวชวาใช้เป็นยาแก้ท้องร่วง ก้านและใบสามารถนำมาทำยาหอม แก้ไข ยาราศู ฟอกโลหิต สัตตบงกช นิยมขยายพันธุ์โดยการแยกไหลเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากดอกไม่ค่อยบาน

บัวหลวง (East Indian Lotus)

ดอกมีขนาดใหญ่ ดอกตูมมีลักษณะเป็นรูปไข่ ปลายเรียว ดอกรา บัวหลวงลักษณะนี้เรียกได้หลายชื่อ คือ ปทุม ปัทมา โภระณต บัวหลวงชมพู บัวหลวงแดง เป็นต้น ใช้เป็นไม้ตัดดอก เพื่อนำมาบูชาพระ ใบนำมาใช้ห่อของแทนใบตอง ก้านใบในประเทศอินเดียใช้เป็นยาแก้ท้องร่วงได้ หรือนำมาใช้ในงานประดิษฐ์ต่างๆ บัวหลวงมีถิ่นกำเนิดอยู่แถบเอเชีย เช่น ประเทศจีน อินเดีย และไทย

วิคตอเรีย (Victoria)

นิยมเรียกว่าบัวกระดัง ตามลักษณะของใบที่มีขนาดใหญ่ และยกขอบขึ้นคล้ายกระดังของไทย ใบใหญ่มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1-1.5 เมตร เป็นไม้หน้าพันธุ์พื้นเมืองของทวีปอเมริกาใต้ นำเข้ามาประเทศไทยเมื่อประมาณ 100 ปีมาแล้ว ดอกดกและตูมมาก จะบานประมาณ 2 วันครึ่ง เมื่อดอกบานเต็มที่จะมีขนาดใหญ่ประมาณ 30 เซนติเมตร แต่ละดอกจะมีกลีบประมาณ 60 กลีบ

ไดเรกเตอร์จีทีมัวร์ (Director G.T. Moore)

เป็นบัวพันธุ์พันธุ์ลูกผสม มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา นำเข้ามาประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2514 ใบเป็นรูปไข่ ก้านใบ ก้านดอกมีสีน้ำตาลอมแดง ไม่มีขน ดอกดกและทยอยออกตามกัน บาน 3-4 วัน กลีบเลี้ยงด้านนอกสีเขียว ส่วนด้านในสีเหมือนกลีบดอกคือ สีม่วงเข้ม ปลูกใช้เป็นไม้ตัดดอกได้ดี เพราะ ก้านดอกและกลีบดอกแข็ง ปลูกง่าย และทนต่อโรคได้ดี

สัตตบรรณ (Red India Water-Lily)

หรือบัวแดง เป็นบัวสายพันธุ์พื้นเมืองไทย ดอกเป็นไม้ประดับ ก้านนิยมมารับประทานเป็นอาหาร กลีบดอกซ้อน ปลายดอกเรียวแหลม ดอกดก ดอกตูมค่อนข้างยาว บานประมาณ 3-4 วัน ชอบอากาศร้อน เมื่อบานเต็มที่จะมีเส้นผ่าศูนย์กลางยาวประมาณ 20-25 เซนติเมตร เกสรตัวเมียและก้านชูเกสรตัวผู้มีสีน้ำตาลอ่อนอมแดงเรื่อ อับเกสรตัวผู้สีแดงเข้ม มีกลิ่นหอมอ่อนๆ

เอลลิซิอาน่า (Ellisiana)

เป็นบัวฝรั่งพันธุ์ผสม ถิ่นกำเนิดเดิมอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส นำเข้ามาในไทยประมาณ พ.ศ. 2512 ดอกไม้ดก ดอกตูมบานประมาณ 3-4 วัน ในเวลาเช้า-เย็น เมื่อดอกบานจะมีรูปร่างคล้ายถ้วย สีของกลีบดอกคล้ายกับสีทับทิม จึงนิยมเรียกว่า ทับทิมสยาม ดอกมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ใบรูปไข่ ชอบใบเรียบ ปลายใบมน ด้านล่างของใบมีสีชมพูอ่อนๆ ขยายพันธุ์ค่อนข้างง่ายแต่ติดเมล็ดยาก

มิสซิสเอ็ดเวิร์ดสวีทเทคเกอร์ (Mrs.Edwards Whitaher)

เป็นบัวผันพันธุ์ลูกผสม มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่สหรัฐอเมริกา นำเข้าไทยเมื่อ พ.ศ. 2523 ลักษณะใบเป็นรูปไข่ ขอบใบจักร แลมห่าง มีแถบต่างสีน้ำตาลแดง ก้านใบและก้านดอก สีเขียวเหลืองน้ำตาลแดง ไม่มีขน ดอกตกและทยอยออก กลีบดอกซ้อน กลีบเลี้ยงด้านนอกสีเขียว มีจุดประปลายสีน้ำตาลแดง ด้านในสีครามอ่อน เช่นเดียวกับกลีบดอก มีกลิ่นหอมหวาน

ซันไรส์, ไจแอนท์เยลโล่ (Sunrise ,Giant yellow)

เป็นบัวฝรั่งพันธุ์ลูกผสม มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ฝรั่งเศส ใบมีลักษณะกลม ขอบใบเรียบ ปลายใบมนมีจุดกระสีม่วง ก้านใบและก้านดอกสีเขียวอ่อนอมชมพู ไม่มีขน ดอกค่อนข้างดกและทยอยออกตามกัน กลีบดอกซ้อนมาก กลีบเลี้ยงด้านนอกสีเขียว ด้านในสีเหลืองอ่อน เช่นเดียวกับกลีบดอก ดอกมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ทนต่อสภาพแวดล้อมในประเทศไทยได้ดี

มาตามวิลฟรองกอนเนียร์ (Madame Wilfron Gonnerre)

เป็นบัวฝรั่งพันธุ์ลูกผสม มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส ใบมีลักษณะกลม ขอบใบเรียบ ปลายมน ก้านใบและก้านดอกสีแดง มีขน ดอกดกและทยอยออกตามกัน เป็นชุดๆ ดอกตูมมีลักษณะป้อม กลีบเลี้ยงด้านนอกสีเขียวอ่อน ด้านในสีคล้ายกลีบดอก ลักษณะพิเศษคือ เป็นบัวที่มีกลีบดอกซ้อนกันมากที่สุด และสีดอกจะเปลี่ยนจากชมพูเร็วในวันแรก จนเป็นสีชมพูเข้มในวันสุดท้าย

เท็ดอูเบอร์ (Ted Uber)

เป็นบัวฝรั่งพันธุ์ลูกผสม มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่สหรัฐอเมริกา นำเข้ามาในไทยเมื่อ พ.ศ. 2514 ลักษณะใบเป็นรูปไข่ ขอบใบจักรและปลายแหลม ก้านใบและก้านดอกสีเขียว ไม่มีขน ดอกดกและทยอยออก ดอกตูมค่อนข้างป้อม กลีบดอกซ้อน กลีบเลี้ยงด้านนอกสีเขียว ด้านในสีขาว เช่นเดียวกับกลีบดอก มีกลิ่นหอมหวาน ลักษณะพิเศษของบัวชนิดนี้คือ ทนทานต่อโรคและแมลงได้ดีมาก